

OOÜ KÜMMEL, Kotka tn 24-8, 11312 Tallinn, Harjumaa Reg.nr:14262134 KMKRnr:EE101972794
e-mail: piretkymmel@gmail.com, tel. 527 3795

KADAKA PST 157, 159 KINNISTUTE PUITTAIMESTIKU HALJASTUSLIK HINNANG

Töö nr 22021

TELLIJA : ARHITEKTUURIÜKSUS OÜ
REG.NR 10022416
NIINE TN 11
TALLINN

KOOSTAJA: OÜ KÜMMEL
REG. NR 14262134
KOTKA 24-8, TALLINN
MAASTIKUARHITEKT, PUITTAIMEDE HINDAJA TASE 5
PIRET KÜMMEL

Tallinn 2022

KÖITE SISUKORD

I SELETUSKIRI

1	SISSEJUHATUS.....	3
2	DENDROLOOGILINE HINNANG.....	3
2.1	METOODIKA.....	3
2.2	PUITTAIMESTIKU ÜLDANDMED.....	5
2.3	PUITTAIMESTIKU HALJASTUSLIK VÄÄRTUS.....	6
2.4	KASVUKOHATÜÜBID, KAITSTAVAD ROHTTAIMED JA LOODUSLIKKU TASAKAALU OHUSTAVAD TAIMELIIGID.....	6
2.5	SOOVITUSED OLEMASOLEVA HALJASTUSE SÄILITAMISEKS, HOOLDUSEKS JA TÄIENDAMISEKS.....	7
2.6	KOKKUVÕTE.....	9

II LISAD

- 1 LISA1 - TABEL 1 PUITTAIMEDE ANDMETEGA, TABEL 2 PUITTAIMEDE TAKSONITE NIMEKIRI
- 2 LISA2 - PUUDE VÄÄRTUSKLASSID
- 3 LISA3 - PÕÕSASTE VÄÄRTUSKLASSID

III JOONISED

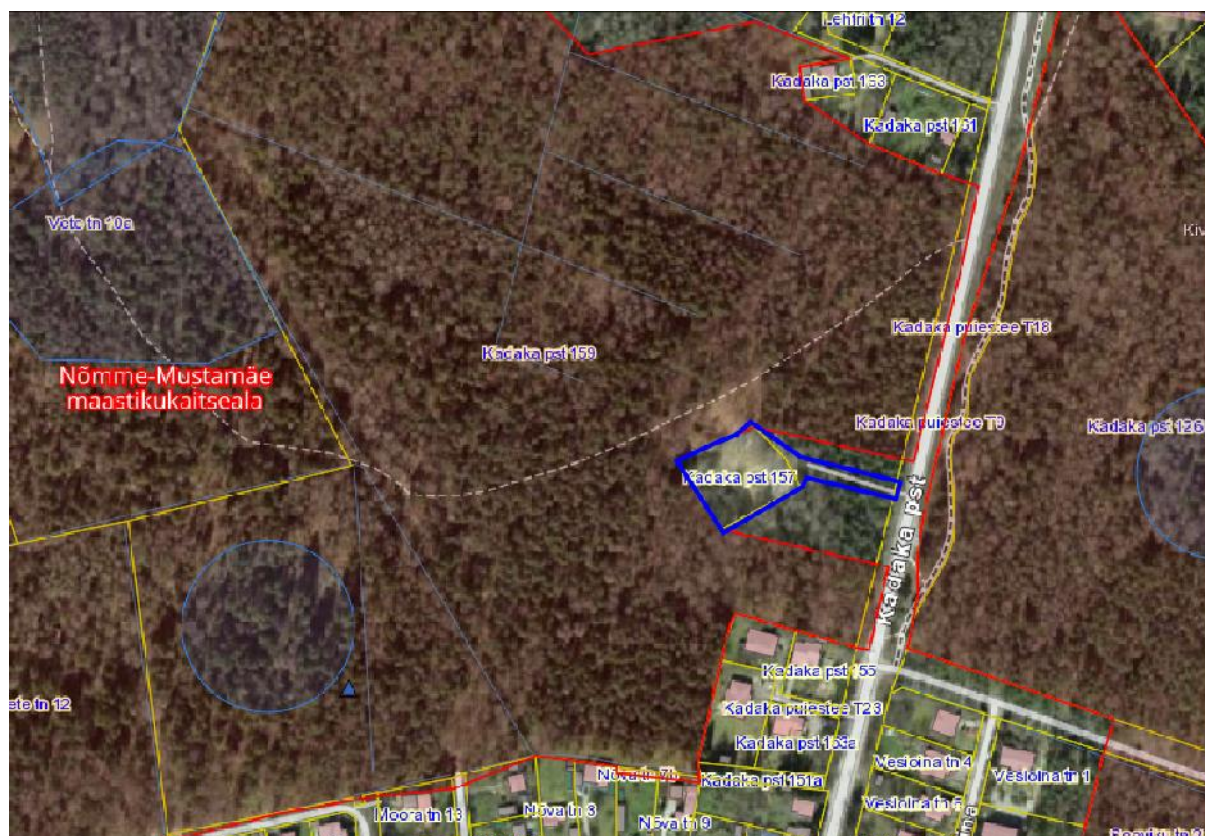
1. PUITTAIMESTIKU HALJASTUSLIK HINNANG MA-2

1 SISSEJUHATUS

Haljastusliku hinnangu koostamiseks vajalikud välitööd viidi läbi aprillis 2022. a., Tallinnas, Nõmme linnaosas, Kadaka pst 157, 159 kinnistul.

Hinnatud maa-ala suurus on ligi 0,3 ha.

Kinnistu piirneb kirde-, loode- ja edelaküljel Nõmme-Mustamäe maastikukaitsealaga (KLO1000548).

Hinnatud ala on eristatud sinise joonega (Maa-ameti kaardiserveri ortofoto, mai 2022)

Haljastusliku hinnangu koostas maastikuarhitekt Piret Kümmel.

2 DENDROLOOGILINE HINNANG

2.1 METOODIKA

Dendroloogiline hinnang on koostatud välitööde põhjal ning vormistamise aluseks on võetud Tallinna Linnavalitsuse 20. juuni 2020. a määrus nr 15 „Haljastuse inventeerimise kord“.

Inventeerimisel kasutati topo-geodeetilist alusplaani mõõtkavas 1:500.

Töö käigus identifitseeriti alusplaanil kajastatud projekteeritava tee koridoris paiknevad puittaimed. Plaanile kanti puittaimede võrastiku projektsioon. Igale haljastuslikule objektile lisati järjekorranumber.

Iga haljastusliku objekti andmed kanti alguses välipäevikusse ja hiljem numereeritud haljastuslike objektide nimekirja (Lisa1 Tabel1). Selles nimekirjas järgneb numbrile puittaimetaksoni nimi; puu tüve läbimõõt sentimeetrites (mõõdetuna 1,3 m kõrguselt maapinnast); haljastusliku väärtuse hinne ja märkused, kus kajastatakse puu seisukorda ja soovitusi hoolduseks (rasvases kirjas). Mitmeharulisel puul, mis harunes madalamalt kui 1,3 m, mõõdeti eraldi kõigi harude läbimõõt, mis on toodud tabelis eraldatult „&“ märgiga. Puude rühmas kasvavate puude läbimõõt eraldati semikooloni abil.

Puittaimede võra projektsioon hinnati visuaalselt, läbimõõdu kindlakstegemisel kasutati talmeetrit. Kõrgusmäärang on silmamõõduline.

Igale haljastuslikule objektile anti hinnanguline väärtusklass. Aluseks võeti 5-astmeline skaala (Lisa2 – „Puude väärtusklassid“, Lisa3 – „Põõsaste väärtusklassid“).

Dendroloogilisel plaanil toodi puittaimede haljastuslik väärtus välja erinevate värvidena, kus II klassi (väärtuslik) sinine värv, III klassi (oluline) roheline värv, IV klassi (väheväärtuslik) kollane värv ning V klassi (likvideeritav) pruun värv. Dendroloogiline plaan puittaimede haljastusliku väärtuse hindamisega ning võra projektsiooniga on toodud joonisel 22021_MA-2.

Hiljem koostati ala puittaimede taksonite nimekiri koos ladinakeelsete vastetega ning näidati ära liikide kodumaisus (Lisa1 Tabel2).

2.2 PUITTAIMESTIKU ÜLDANDMED

Kinnistule sissesõit läbib kinnistut Kadaka pst 159. Sissesõidu läheduses on hinnatud puud ligi 3 m raadiuses. Seal kasvavad üksikud vanemad harilikud männid ja harilikud kuused ja teises rindes on kasvama hakanud harilikud tammed, harilikud pihlakad, harilikud vahtrad ning sookased. Teises rindes kasvavatel puittaimedel on olnud halvemad valgus- ja toitumistingimused, mistõttu on nad kidurad ja valguse suunas välja veninud. Tee ääres kasvab ka kõrge ja varem laiuva võraga olnud harilik kuusk (nr 31). Puu on kuivanud ja tüvel on ürasekikahjustused. Mis on puu nõrgenemise põhjustaja ja sellele järgnenud ürasekirüüste (kuuse-kooreürask, *Ips typographus*) põhjuseks, jääb selgusetuks. Juurekaelal ja vähesel määral maapinnal olevad tugijuurtel kuuse-juurepessu ei märganud (see ei välista, et seda ei võiks olla). Samuti võib kahtlustada pikemat põuaperioodi, kus kuuse pindmised juured on jäänud kuivale ja vastupanu kahjuritele on vähenenud.

Kinnistul on varasematest hoonetest alles vaid varemed. Alal on seega aimata miks haljastus selliselt paikneb. Kinnistu kirdeosas on suur rühm vanu sookaskesid, millest enamik on rahuldavas seisundis. Kaskede all järelkasvuna kasvama hakanud harilikud tammed (nr 44, 46), harilik mänd (nr 48) ning harilik kuusk (nr 49) on kidurad ja allasurutud seisundis ning perspektiivitud. Kaskedest halvemas seisundis on puu nr 40. Puul on oksatüükas mädanikukolle, samuti eemaldatud okste kohtades. Puu on veel seisukindel, kuid tema seisundit tuleb jälgida. Kui võra hakkab hõrenema ja tekib juurde rohkelt kuivanud oksi, siis näitab puu hääbumise märke.

Kinnistu edelaosas on paiknenud viljapuuaed. Selles osas kasvavad vanad, hooldamata, haiged aed-õunapuud, metsisutnud haralised kreegipuud. Lisaks on alal üksikud raagremmelgad, mis on halvas seisundis. Puude võrades on kuivanud oksi, mõnel puul on näha pajumailase kahjustusi, puudel on mädanikukolded.

Alal inventeeriti 66 objekti. Uuritud alal on identifitseeritud 18 taksonit puittaimi, mis on valdavalt võõrliigid ja nende sordid.

Hinnatud 66 haljastuslikku objekti jagunevad erinevate väärtusklasside vahel järgmiselt:

väärtuslik puittaim (II väärtusklass) – 6 (9,1%);

oluline puittaim (III väärtusklass) – 15 (22,7%);

väheväärtuslik puittaim (IV väärtusklass) – 26 (39,4%);

likvideeritav (V väärtusklass) – 19 (28,8%).

2.3 PUITTAIMESTIKU HALJASTUSLIK VÄÄRTUS

Väärtuslik (II väärtusklass) on heas tervislikus seisundis ja liigiomase võraga puittaimed. Puud on dekoratiivsed, vitaalsed ja elujõulised. Selliseid puid kasvab alal vähe, vaid 6 puud.

Haljastuslikult olulised (III klass) on puittaimed, mille võras on haiguste tulemusel vähesel määral kuivanud oksid, tüvedel võib olla vähesel määral vigastusi, mis veel ei ohusta puu seisukindlust. Puude võrad on suurema läbimõõduga, kuid võivad olla ühekülgse või mõnes suunas välja veninud võraga, olenevalt kasvuruumist.

Haljastuslikult väheväärtuslikud (IV klass) haigustest kahjustatud, vigastustega puittaimed, mille dekoratiivsus on vähenemas; paljud noored isekülvsed puud, mis on allajäänud seisundis või perspektiivitud.

Likvideeritavad (V klass) on kuivanud või hääbuvad puittaimed, perspektiivitud ja allajäänud järelkasvu isendid.

2.4 KASVUKOHATÜÜBID, KAITSTAVAD ROHTTAIMED JA LOODUSLIKU TASAKAALU OHUSTAVAD TAIMELIIGID

Varemete ümbruses on alal ruderaaltaimkonna õuede ja teeservade taimestu klassi teeservade kasvukohatüüp. Äramärgimist väärivad, et endisel õueaalal on suur piirkond kaetud jäneskastikuga (*Calamagrostis epigeios*), seda peamiselt vanema kaskede rühma juures. Lisaks leidus aias kasvavaid varakevadisi sibullilli: lumikelluke (*Galanthus* sp.), märtsikelluke (*Leucojum*), harilik siniliilia (*Scilla siberica*). Aias kasutatavatest püsikutest leidub bergeeniat (*Bergenia*)

Sissesõidutee ääres on tegemist jänsekapsa - mustika kasvukohatüübiga. Alal leidub: metsmaasikas (*Fragaria vesca*), maamõõl (*Geum urbanum*), harilik jänsekapsas (*Oxalis acetosella*), harilik mustikas (*Vaccinium myrtillus*), kõrvenõges (*Urtica dioica*), karvane-piiphein (*Luzula pilosa*).

Looduslikku tasakaalu ohustatavatest liikidest leidus alal agressiivset võõrliiki nagu pargitatar (*Reynoutria* sp), kellel hindamise ajal polnud veel vajalikke määramistunnuseid

täpsemaks määratlemiseks.

Lisaks on kinnistu kirdeküljel ja naaberkinnistul ulatuslik areaal kanada kuldvitsa (*Solidago canadensis*). Mõlemad liigid on eeldatavalt toodud inimeste poolt koduaeda.

Hindamise ajal oli lagedamal alal näha paari kimalast (*Bombus*) kes kuuluvad III kaitsekategooriasse.

2.5 SOOVITUSED OLEMASOLEVA HALJASTUSE SÄILITAMISEKS, HOOLDUSEKS JA TÄIENDAMISEKS

- Säilitada haljastuslikult väärtuslikud ja soovituslikult ka olulised puitaiamed.
- Vajadusel teostada säilitatavatele puudele hoolduslõikus, võradest eemaldada kuivanud oksad, oksatüükad, murdunud oksad. Puude võrahooldust ja okste eemaldamisi peab teostama kutsetunnistusega ja kogemustega arborist.
- Uute teede rajamisel säilivate puude lähedusse või võra piirkonda tuleb vastavalt normidele puude võrasid tõsta. Säilima peab puu liigile omane võrakuju. Tööd tohib teostada kutsetunnistusega ja kogemustega arborist.
- Likvideerida tuleb ürasekajastustega kuivanud kuusk (nr 31).
- Puu nr 40 seisundit tuleb jälgida. Tegemist on vana ja mädanikukolletega puuga, kes võib võra hõrenemisega näidata hääbumise märke.
- Hooldussoovitused üksikpuude kaupa on toodud Lisa1 - Tabel1 märkuste lahtris rasvases kirjas.
- Likvideerida või kasvulevikut tuleb piirata tuleb loodulikku tasakaalu ohustava pargitatra kogumikul, samuti kanada kuldvitsa puhul.
- Ehituse ajal tuleb tüvede ja juurte kaitsmiseks säilivate puude ümber paigaldada võra projektsiooni ulatuses kaitseaiad. Ehitustöödel tuleb arvestada sellega, et puude juurestik ulatub vähemalt võra välispiirini, selles alas tuleb võimalusel kaevetöid vältida.
- Kui kaitseaedu ei saa paigaldada, tuleb kaevetööde ajal puude tüvede vigastamise vältimiseks tüved katta vähemalt 2 meetri kõrguste kaitselaudadega. Kaitselaudade ülaosa ja tüve vahele tuleb panna pehme materjal.

- Kui on hädavajalik sõidukitega sõita säilivate puude võrade all, tuleb juurestiku kaitsmiseks kasutada kaitsekilpe võra-aluse pinna ulatuses või rajada ajutised killustikteed.
- Kaevetööd säilivate puude juurte piirkonnas tuleb teostada käsitsi labidaga või õhklabidaga, et säilitada puude jämedamaid kui 25 mm läbimõõduga juuri ning vältida juurte rebestamist ning jämedaid juuri katva koore vigastamist. Alla 25 mm juuri võib kärpida spetsiaalsete kääridega või käsisaega. Jämedamad kui 25 mm juured tuleb võimalusel säilitada. Üle 40 mm läbimõõduga juuri ei tohi läbi raiuda, see muudab puu haigustele vastuvõtlikuks ja juurte läbikaevamisel tekib oht puude tormidele ebapüsivaks muutumiseks. Neid tohib eemaldada üksnes pärast arboristiga konsulteerimist, sest need võivad olla puu tervise ja stabiilsuse seisukohast otsustava tähtsusega.
- Kui puu seisukindluse tagamiseks olulisi juuri (eriti tugi- ja ankurjuuri) on tööde käigus kahjustatud, teeb arborist kindlaks kahjustatud puu edaspidise stabiilsuse ning langetab puu säilitamise või raiega seotud otsuse.
- Tuleb arvestada, et kõige tihedamalt on puude juuri 40 cm paksuses maapinnalähedases mullakihis, kus on juurtele kõige paremad toitumis- ja õhustamistingimused.
- Lühikest aega kestvatel kaevetöödel paljandunud juured tuleb kohe sobiva materjaliga katja, nt mähkida kangasse (see tuleb tagasitäitmisel eemaldada).
- Pikemal kaevamisperioodil tuleb süvend toetada tugiseinaga ja läbilõigatud puujuuri kaitstakse järgnevalt. Kaevise sein toetatakse maasse taotud vaiade vahele tõmmatud võrgu ja kotiriidega (kõdunev kotiride jäetakse maasse) ning juurte ja kaevise seina vahe täidetakse liiva- ja turbasegust kihiga, kuhu peale kaeve-tööde lõppu kasvavad juured. Kui kaevist hoitakse pikemalt lahti, kaetakse kaevise puupoolne serv kilega, mis ei lase kastmisveel välja nõrguda ning puud kastetakse iga päev. Kaevise kinniajamisel säilitada turba ja liivasegu kinnihoidev kangas ja kile eemaldada. Sellest moodustub nn taastusvöönd kuhu pärast kaevetööde lõppemist kasvavad juured. Soovitavalt teha selline taastusvöönd aasta enne kaevetöid.
Taastusvööndis tuleb samuti tagada kastmine vähemalt kaevetööde perioodil.
- Paljandunud või läbilõigatud juuri kastetakse kuivaperioodil iga päev kogu kaevetööde aja. Lisaks kastetakse neid kuivaperioodidel ka hiljem, 2 aasta jooksul.

- **Puude alla ei tohi ladustada ehitusmaterjale ja tihendada** töömasinatega puudealust kasvupinda. Samuti ei tohi väljakaevatud pinnast ladustada puude juurestiku piirkonda ning põõsastele.
- Ehitusprojektiis kirjutada kaitsemeetmed lahti ning selgitada meetmeid ka ehitajatele ning ehitusalas tegutsejatele. Kaitsemeetmete lahti kirjutamises lähtuda standardile EVS 939-3-2020. „Puitaimed haljastuses. Osa 3: Ehitusaegne puude kaitse”.
- Projekteerimisel arvestada puude juurestiku kaitsealaga, kus kaevamised tehakse kombineeritult kopaga ja käsitsi labidaga või õhklabidaga. Kaitseala suurus saadakse „Tallinna linna kaevetööde eeskirjast”, § 2 lg 1 p 7, (m 32, jõust. 09.09.2004). Kõige tundlikumad on maapinna kõrguse ja niiskusréžiimi muutusele kased ja kuused ja võivad peale nende läheduses tehtavate ehitustööde lõppemist mõne aasta jooksul näidata hääbumise märke.

2.6 KOKKUVÕTE

Alal hinnati 66 puitaime. Tegu on kinnistuga, mis on kõigist neljast küljest piiratud metsaga. Metsas kasvavad peamiselt harilikud männid ja harilikud kuused, lisaks üksikud haavad ja sookased. Lagendikul, kus on olnud varem elamu, on viljapuuaed ja rühm sookaskesid. Haljastus on valdavalt rahuldavas seisundis, kuid leidub ka halvas seisundis haljastust, nt noored ja kidurad järelkasvu isendid, kuivanud kuusk.

Puitaimede haljastuslikule hinnangule on juurde lisatud tabel puitaimede andmetega (Lisa1 Tabel1), tabel taksonite nimekirjaga koos ladinakeelsete vastetega (Lisa1 Tabel2), dendroloogiline plaan puitaimede haljastusliku väärtuse hindamisega, joonistel 22021_MA-2. Lisas on toodud „Puude väärtusklassid” (Lisa2), „Põõsaste väärtusklassid” (Lisa3).

Piret Kümmel

Maastikuarhitekt, puitaimede hindaja, tase 5

piretkymmel@gmail.com, 52 73 795

16. 05. 2022. a.